

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f. Vidéken " 8 K, " 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDOSNOS
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint az udvarban.

Kormányválság küszöbén. Justh áll a frond élén.

Az önálló bankot követelik.

Hát mégis sikerült Polónyi Géza rabbantási kísérlete. A kormány állása megingott és ha most még talán sikerül kicsikarni a 48-as többség bizalmát, ez a bizalom többé már nem oly szilárd alap, amelyre építeni lehessen. Ez már csak az a bizonyos, utolsó szalmaszál.

Tisztán áll az ország előtt a helyzet: a kormány már kezdetben tudta, hogy a nemzetet félrevezeti; hiszen már Bécsből hazajövet erről tárgyaltak. Az ország szemében Wekerle politikája nem különb Polónyinnál, sőt ez utóbbi személyes boszúvágyának lehet köszönni, hogy nem sokára kiderül minden.

Már dereng a láthatáron és biztat a reménység, hogy a 48-as függetlenségi párt még nem felejtkezett meg elveiről és az önálló nemzeti bank kérdésében nem fog leszerelni, hanem kenyértörésre viszi a dolgot. Hogy milyen elszánt e kérdésben a párt nagy többsége, mutatja az is, hogy Gaál Gaszton mellett, aki az intranzigens álláspontot képviselte, valóságos tüntetést rendeztek; ez pedig a kormány ellen szólt. Ma a házelnök, Justh Gyula is tüntetett az önálló bank mellett.

Világos már a kormány álláspontja is; a 67-es miniszterek, Wekerle, Andrássy határozottan ellenzik az önálló bankot, Darányi és gr. Zichy nem nyilatkoztak ugyan még, de ez is azt mutatja, hogy az önálló bank mellett nincsenek; a 48-as miniszterek közül Kossuth nyilatkozott csak eddig az önálló bank mellett, Günther tartózkodó, Apponyi pedig kerülgeti a kérdést. Az utóbbi időben Kossuth sem igyekezett megnyugtanni a 48-as pártot.

Bár a kormányválság a Ház karácsonyi szünete utáni időre to-

lódott el: bizonyos, hogy az önálló bank ügyének megnyugtató megoldása nélkül a választói reformból sem lesz törvény. Így az átmeneti idő el fog telni a nélkül, hogy azt, a mire tulajdonképpen vállalkozott a kormány, megvalósították volna. De valamit mégis elérnek: a nyugdíjképeséget.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Polónyi Géza beszédére készül a Ház. A Bukott izgatottan jár-kei az ülés előtt a folyosón.

— Wekerle — beszéli — azt akarta megmutatni, hogy milyen miniszter voltam. Hát én megmutatom, hogy ő milyen miniszterelnök.

Az ülésen általánosságban megszavazták a felhatalmazási javaslatot; elvetvén Bozóky Árpádnak a bank-kérdésben beadott határozati javaslatát, mely helyett gróf Batthyány Tivadár javaslatát szavazták meg.

Személyes kérdésben.

Az elnök: Következik a javaslat sime.

A jegyző: Gaál Gaszton!

Gaál Gaszton: Reflektálni akar a miniszterelnök tegnapi beszédére s engedelmet kér, hogy a tárgytól eltérhessen. (Helyeslés.)

Az elnök: A Ház megadja az engedelmet.

Gaál Gaszton: Először a szubjektív momentumokra akar reflektálni. (Mozgás.) A miniszterelnök ur kétségbevonta azt a jogomat, hogy én őt felszólíthassam nyilatkozattételre az önálló bank kérdésében. Ha ezzel tán politikai multamra célozt...
Wekerle: Ugyan, kérem!

Gaál Gaszton: ... ez olyan tér volna, melyre nem is kívánok ráhelyezkedni, mert ezt föl sem tételezhetem a miniszterelnök urról. Ha pedig ez személyem lekicsinylését jelentené, kijelentem, hogy én nem tartozom azok közé a képviselők közé, a kik felszólalásuk előtt elmennek a miniszterelnökhöz s tőle kérdezik meg, mit mondjanak. (Zaj.) Engem tisztán a politikai becsület vezérelt, mert a kvóta fölemelésének ára az önálló bank ígérete volt, maga a miniszterelnök tett erre vonatkozólag nyilatkozatot, az a miniszterelnök, a ki kormányzásának kezdetétől fogva a függetlenségi párt bizalmára támaszkodott. (Zaj.) Mikor Polónyi Géza elmondta beszédét, a sajtó egyik része a függetlenségi pártot pörére vetkőztette, hogy imé nézzétek, milyen infámisan meg van becsületitve. Ebben is része volt annak, hogy a miniszterelnök urtól férfias, becsületes nyilatkozatot kérjek. A mostani

helyzetet mi épp úgy utáljuk, mint a koalíció többi pártja. Végre tisztán akarok látni. Ez a szempont vezetett, mikor a miniszterelnökhöz felszólítást intéztem, mert én a politikai hatalomnál mindig többre tartottam a politikai becsületet. (Nagy zaj, mozgás és éljenzés a függetlenségi párton.)

Polónyi beszéde.

Polónyi Géza: Hosszu ellenzéki pályáma megszoktam a sebeket, de mindig csak ellenségek részéről, a barátok részéről nem. (Mozgás.) A sajtó engem becsületlen, perfid embernek nevezett, akinek nincs joga ahhoz, hogy a közpályán szerepeljek. Lehet, hogy ennek a sajtónak igaza van, de mégis arra kérem, ha az engem ért támadást közölte, adja közre védekezésemet is. Pontról-pontra cáfolni kívánom a miniszterelnök támadását, előre bocsátva, hogy amit elmondott, annyira nem igaz, hogy még az ellenkezője sem igaz. (Zajos derűtség.)

Wekerle meggyanusította az ő intencióit s azt mondta, hogy fel akarja borítani a politikai helyzetet.

Wekerle Sándor: Az eredmény ezt igazolja!

Polónyi Géza: Az ő intenciója az volt, hogy meg kell akadályozni olyan fuziót, mely kikapcsolja az önálló bank kérdését. Ez volt a szándéka. Wekerle azt mondta, tiszta helyzetet akar a jövőnek biztosítani. Hát abból származik a tiszta helyzet, hogy Wekerle még azt sem árulja el, mi a fel-fogása az önálló bank dolgában? Neki bizalmasan megvallotta a miniszterelnök, hogy neki az önálló bank nem kell és annak megcsinálására nem vállalkozik. Hát az lesz a tiszta helyzet, ha esetleg fuziót kötnek a bank megcsinálására s amikor ez meg van, kiderül, hogy a fuzió vezérének nem kell? Wekerle olyan térre ment, hogy ha ő is követné, hivatalos titkokat árulna el. A minisztertanácsi határozatokat, megállapodásokat, tehát úgy látszik, szerinte hivatalos titkokat csak a miniszterelnöknek szabad elárulni, hivatalból elment minisztereknek nem. A miniszterelnök szerint ő indignációját fejezte ki, mikor a Budapesti Naplóban indiszkréciók jelentek meg. Ő nem a paktum közlése miatt, hanem a lap támadása miatt volt indignálódva. Itt egy darabont-kérdésről volt szó s ha a miniszterelnök a királynál dispencziót szerez számára, elmondja az országnak a való tényállást. (Zaj és derűtség.)

Szól a manifesztumról. Ha ettől el akart tekinteni a kormány, csak minisztertanácsi határozat alapján tehette volna. Ő csak azt konstata, hogy a paktum pontja végrehajtva nincs. A vezérleti és vezényleti nyelvre vonatkozó kikötésre nézve, melyet a létszámemeléssel hoztak kapcsolatba, azt mondta Wekerle, hogy az a szólok közreműködése és tudta nélkül került a paktumba. Hát ő kijelenti, hogy a paktum pontjait nem ő készítette elő, hanem készen kapott egy följegyzést. Ezt ő meg akarta telefonozni, de rossz volt a te-

FEKETE uri-divat üzlete karácsonyi újdonságaival meghódította az uri közönséget.

lefon. Akkor Lenkey Gusztáv hírlapíró állta, aki vele volt Bécsben, megtáviratoztatta a paktumot a miniszterelnöknek, aki pontos értesülést is szerzett. Tehát nyilvánvaló, hogy Wekerle szintén elfogadta a kikötés nélkül való létszámemelést. Volt még másik misziója is, el kellett háritani azokat az akadályokat, melyek a Wekerle kormány utjában állottak. A kegyeletről szólva kijelenti, hogy ő a státuskvó lehetőségét nem tartotta értéktelen kikötésnek.

Áttérve az általános választói jog kérdésére, azt mondja, hogy ő sohasem állította, hogy Andrássy Gyula megszegte a szavát, csak azt fejtegette, hogy ha plurális választói jog lesz, akkor a függetlenségi párt programjából nem valósul meg egy jöttányi sem. Emlékeztet az újavásártéri szociálista gyűlésre, melyen ő és Ugron Gábor a függetlenségi párt nevében a titkos, egyenlő választói jog mellett tettek ígéretet. Ha az általános választói jogot plurálissal csinálják meg, akkor az a trónbeszédben ígért demokratikus föltételeknek nem felel meg. A paktumnak fundamentuma volt az általános választói jog. Ha ez kiesett, miért nem szól erről minisztertanácsai jegyzőkönyv? Wekerle szerint ő arra emlékszik, ami neki kellemes. Hát viszont ő azt látja, hogy Wekerle meg olyan dolgokra emlékszik, amelyek meg sem történtek. (Zajos derűtség.) Szólt ismét a kormányalakítás fázisáról. Wekerle szerint már a kupében állapították meg a miniszteri programot. Hát ő erre a kupében folytatott beszélgetésre nem emlékszik. Ő csak azt tudta, hogy sokkal később mondta egyszer Andrássy, hogy a plurálisra hajlik. Wekerlenek nincsen joga őt azzal meggyanusítani, hogy ő már ezelőtt is tudott arról, hogy pluralitás lesz. A miniszterelnök perfidiaival vádolta meg s azt akarta róla bebizonyítani, hogy ő azt mondta, hogy Andrássy inkorrektül járt el. Pedig éppen megfordított irányban nyilatkozott. Beszéde végén a bosnyák kérdéssel foglalkozik. Jellemző, hogy a függetlenségi zászló alatt akarnak összeveszni Törökországgal, mely mindig barátunk volt és csak a nagyhatalmi hóbot vezet erre a monarchiát. Ő inkább konferencia elé akarja vinni a konfliktus kérdését, mint sem, hogy háborút idézzenek elő.

Azzal fejezi be beszédét, hogy a most folyó hajszát már nem bírja el. Bánk-bánt idézi. A baráti kézben lévő orgyilokról. A miniszterelnök az ő politikai reputációját egészen tönkre akarja tenni. Wekerle azt a jogát, hogy más fölött erkölcsi bíráskodást folytasson, nem tegnap vesztette el.

Az elnök: Az ülést öt percre felfüggesztem.

A folyosón.

Gaal Gaszton és Polónyi Géza beszédei benn tartották ma délelőtt a képviselőket s így a válságról nem esett szó. Azonban Gaal Gaszton heves és éles beszéde rávilágított a függetlenségi párt izzó hangulatára.

— Én a politikai becsületet — mondta — előbbreválóknak tartom a politikai hatalomnál!

Ehhez a kijelentéshez zugva tapsolt a függetlenségi párt, pedig tendenciája igen világos és érthető.

A függetlenségi párt egy csoportja hallomás szerint ma este konferenciát akar tartani a politikai helyzetről. Ez már a nyílt hadüzenet.

A kormány táborában nagy bizalommal várják Apponyi beszédét s azt remélik, hogy ennek a hangulatnak lecsillapítása lesz a következménye. De ez a föltevés valószínűleg egész optimista.

Szünet után Apponyi Albert válaszolt Polónyi vádjaira és Gaal Gaszton beszédére. A hírneves szónok igen kedvetlenül és hatástalanul beszélt és arra a minduntalan

fölhangzó kérdésre: mi lesz az önálló bank dolgáival? — nem tudott mit felelni.

Kinos jelenetek játszódtak le, amelyek minden kormányválságot megelőznek. Dicsérte Wekerle loyálisát. A magyar vezényszó kikötését ő hangoztatta, de ez nincs a paktumban. A bankkérdésben Kossuth óvta meg a függetlenségi pártot a szabad kezét. Kéri a párt bizalmát továbbra is Kossuth számára.

— Csakhogy a nemzeti bankból nem engedünk — kiáltotta a padsorokból Justh Gyula a miniszter felé.

— Ha lehet választani a fokozatos, lassu fejlődés és népszerűségünk közt, — mondta Apponyi — akkor népszerűségünket is készek vagyunk áldozatul hozni.

— Mi lesz a bankkal? — hangzott egyre a türelmetlen közbeszólás a függetlenségi padokról.

— A ki kihegyezi a bankügyet, az gyanakvó támogatója a kormánynak — szólt Apponyi és dühösen leült.

Nagy kavargás támadt erre. Justh Gyula kilépett a terem közepére. Egész seereg 48-as képviselő vette körül, a kik az önálló bankot követelték. Justh indulatosan fordult Apponyihoz:

— Nekem szólt az, a mit utoljára mondtál? — kérdezte.

— Nem, az ellenzéki ugratásokra értettem — felelt a miniszter.

Ezután Polónyi félremagyarázott szavait igazította helyre és bocsánatot kért, hogy helytelen föltevésből indult ki és helytelen következtetésekre jutott. Gaal Gaszton és Nagy Dezső személyes kérdésben szólaltak fel, majd Farkasházy Zsigmond támada élesen a kormányt, mert az országot megtevesztette.

Holnap, vagy csütörtökön Justh Gyula házelnök személyesen fogja indítványozni, hogy a török parlamentet táviratban üdvözlőjk.

Háboru helyett béke.

A balkán bonyodalom.

Valamennyi ut a béke felé visz. Szerbiában szinte megdöbbenést keltett az a hír, hogy Ausztria-Magyarország külügyi kormánya és az ottomán birodalom közt lépésről lépésre halad a megegyezés. Ez a békés hangulat mihamarabb kormányválsághoz vezet Szerbiában, ahol Pasics heves ostromot kezdett a Milovanovics-kabinet ellen.

Konstantinápolyból sürgönyzik: Az új országgyűlés megnyitására a világ minden részéből jelentettek be képviselőket. Konstantinápoly már ma tömve van idegenekkel. Ujságírók és fényképészek nagy tömege érkezett ide. A megnyitás napján, a trónbeszéd elmondása után a szultán külföldről bejelentett tisztelegő küldöttséget is fogad.

Cettinje, december 15. Tegnap, a képviselőház megalakulása után a fejedelem és a miniszterek, valamint a képviselők a gyakorlótérre vonultak s szemlét tartottak a katonák fölött.

A hadügyminiszter a királynál.

Bécsből jelentik: Schönauich hadügyminisztert a király tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta. A kihallgatásra a hadügyminiszter Aehrenthallal való hosszabb beszéde után jelentkezett.

A Házfelosztás réme.

Megint megjelent.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma nagyon jókor megjelent a Házban.

Egyenesen Justh Gyula szobájába nyitott be. Az elnökkel körülbelül fél óráig tanácskozott. Azután a folyosón diskuráló képviselőkhez ment és *kijelentette előttük a bankügyre vonatkozó nézetét*

A képviselők ma igen határozottan beszéltek arról, hogy mi a terve a miniszterelnöknek.

Azt mondják, hogy Wekerle a napokban érintkezésbe fog lépni a függetlenségi párt vezéréberekkel és világosan előadja álláspontját.

A kormánynak nem érdeke — ez a kabinet álláspontja, — hogy a mai kétértelmű helyzet tovább elhúzódjék. *A kormány tudni akarja, hogy mi csoda sors vár a választói reformra. Nem türheti, hogy ennél is olyan meglepetések érvén, mint most a bankügynél. Ha garanciákat nem kap erre vonatkozólag, akkor fölosztja a Házat és a nemzet döntésére bizza a plurális reformot.*

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Elhalasztott választás. A ref. főiskola háznagyválasztó bizottságának ülését gróf Dégenfeld József főgondnok bizonytalan időre elnapolta.

Népmozgalmi adatok. A tiszántúli ref. egyházkerületben a hívek száma ez évben 1.062,184 volt; a múlt évben 1.061,759. A természetes népszaporodás tehát 425. A ref. egyházat veszteség Biharban és Felsőszabolcsban érte. A bihari egyházmegyében többen tértek át más vallásra, mint a református hitre, a felsőszabolcsiban pedig több ref. halt el, mint született.

Hajdumegye közgyűlése.

Tiltakozás a „Ne temere” ellen.

Szép számmal jelentek meg a vármegye téli közgyűlésére a bizottsági tagok. A tárgysorozatban 135 ügy szerepelt, de mindössze csak két tárgynál történtek felszólalások.

Tiltakoztak a „Ne temere” kezdetű pápai dekrétum ellen. Az állandó választmány javaslatához legelőször dr. Baltazár Dezső szólalt fel. Felemlítette, hogy 24 néppárti képviselő nyíltan izgat a polgári házasság törvénye és Kotzura plébános jogerős elítélése ellen. Erélyesebb tiltakozást javasol.

Utána Lengyel Imre táblabíró beszélt az ő derűs humorával. Akárcsak az „Urambátyám” címlapjáról lépne elő, olyan kedélyes a komoly zöldposztós asztalnál is. Kemény beszédet akart mondani,

Legjobb a Békési Róza Csikós szín szappana

de zamatos humora annyira átitta, hogy még talán a papi vagyona is elmozgó földosztók se vették komolyan. Talán ő maga sem.

Még csak a Julián-egyesület alapító tagságánál volt felszólalás. Az állandó választmány javasolta, hogy alapítványt tegyenek az egyesület számára, mely Horvátországban magyar népiskolákat tart fent. Baltazár Dezső ref. espáres ellenezte ezt. A megyegyűlés 15 szóval el is vetette az állandó választmány javaslatát.

Bár 135 ügy szerepelt a tárgyszorozaton, fél 1-re letárgyalták mind.

Pontosan 9 órakor nyitotta meg a megyegyűlés pár üdvözlő szóval Weszprémy Zoltán főispán. Az alispáni jelentést tudomásul vették, ugyszintén azt is, hogy a honvéd hadapródiskolánál létesített, egyik alapítványi hely üresen maradt. Tudomásul vették a kereskedelmi miniszternek téglásbükönyi, balmazujváros-tiszacsegei és debrecen-tokaji közut kiépítésére vonatkozó leiratát, a főispán értesítését, hogy dr. Cseke Sándor közigazgatási gyakornokot tb. árvaszéki ülnökké nevezte ki. A sorozó bizottságba a régi polgári tagokat küldték ki, a közigazgatási bizottságból kilépett 5 tagot újra megválasztották, majd az igazoló választmányt alakították meg.

Több apró-cseprő ügy letárgyalása után dr. Váradi Szabó János tb. aljegyzőnek újból 3 havi szabadságidőt adtak. Szabolcs megye feliratát, hogy a tűzkárbiztosító társulatokat a tűzoltói intézmény javára adóztassák meg, Zemplén megye átiratát, hogy a Rákóczi-ház Borsiban állítsák fel és a fejedelem szülőháza megvételessék, hasonló szellemű felirattal támogatják.

Hosszas vita támadt Debrecen átiratának tárgyalásánál, amelyet a „Ne temere” ügyében intézett a képviselőházhoz. Baltazár Dezső hevesen kikelt a pápai decretum ellen és rámutat a klerikális izgatásra, amely egyre veszedelmesebb mérveket ölt: a Kotzurek páter ügyére és a 24 néppárti képviselő nyílt felhívására, hogy az állami anyakönyveket ne írják alá. Lengyel Imre humorral megtüzdelt beszédben követelte a vipera fejének levágatását, az egyháznak az államtól való különválasztását, az egyházi vagyon szekularizációját. A klerikálisokat óvilági embereknek mondja, akik vissza akarják állítani a középkort, hogy az olyan papokat, mint Baltazár Dezső és Kiss Ferenc, az új wormszi gyűlésen máglyahalálra ítéljék. A főispán többször figyelmeztette a szónokot, majd Tóth Pál tiltakozott a pápistaság jelzője ellen, mert 5 görög katolikus. Ezután a közgyűlés az állandó választmány javaslatát Baltazár pótlásával elfogadta.

Több átirat pártolása után a Julián-egyesület számára teendő alapítvány ellen dr. Baltazár Dezső szólalt fel újra és azt ellenezte, mert a nevezett egyesület kath. telekezeti érdekeket szolgál. A közgyűlés elfogadta Baltazár indítványát. Több apróbb ügy letárgyalása után jóváhagyták Bószormény városnak a Rákóczi Ferenc nevére tett 2000 koronás alapítványát, melyet az ottani ref. főgimnázium javára tett. Végül hozzászólás nélkül elfogadták a számvevői jelentéseket is.

Agyonlőtt suhanc.

Vigyázatlan dohánycsösz.

Halál a dohánypajtában.

Tragikus haláleset történt hétfő este egyik Hajdudorog község határában levő tanyán. Egy fiatal, alig tizenhét éves ifjú, Vince Miklós,

dohánypajta-ór véletlenségből, illetőleg vigyázatlanságból — agyonlőtte.

A megrendítő eset részletei ezek:

Hajdudorog község határában levő Kupferstein-féle tanyán hétfő este dohánycsöszeléssel foglalkoztak a munkások. Vigan folyt a munka, még daloltak is hozzá. Hét óra tájban belépett a simító pajtába Vince Miklós, a pajta őre. Vállán volt kétesövű, megtöltött fegyvere. Midőn belépett, elhaltak a nóta hangjai, a pajtaőr pedig elkiáltotta magát:

— No, csak azért, hadd szóljon a nóta!

És leemelte válláról lankaszter fegyverét. Következő pillanatban hatalmas durranás és vérfagyasztó halálordítás hallatszott. A puska véletlenül elsült és a golyó az ott dolgozó Horváth Mihály suhanc szívébe furódott.

A szerencsétlen suhanc egyetlen halálkiáltással rogyott össze és pár perc múlva meghalt. A tragikus eset nagy riadalmat keltett a csöndes tanyán.

A községi előjáróság az orvossal kiszállt a helyszínen és megalapították a bekövetkezett halált. Tegnap délelőtt telefonon értesítették a debreceni királyi ügyészséget, mely a hulla felboncolását elrendelte. Horváth Arthur dr., törvényszéki orvos tegnap délben kiutazott Hajdudorogra és a boncolást a hajdunánási járásbírósa képviselőjének jelenlétében megajtette.

VÁROSHÁZA.

Az állami főipari szakiskola felügyelő bizottsága legközelebb megalakul. A bizottság elnöke a kereskedelmi miniszter Kovács József polgármestert, tagjaivá pedig Szabó Kálmán országgyűlési képviselőt, Szávay Gyula kereskedelmi és iparkamarai titkárt, Aczél Géza városi főmérnököt, Davidházy Kálmán ipartestületi elnököt, Lonscezy János épület és mulakatost és Varjassy Imre kovácsmestert nevezte ki 1908—1911. évekre terjedő megbízatással. A bizottságba Debrecen városa Bészler Károly és Oláh Károly tanácsnokokat, az iparkamara Stégmüller Árpád vállalkozót és Piros Béla főiparost választotta, amely a jövő hét folyamán tartja alakuló ülését.

Abrányi Emil felolvasása.

Felolvasó ülés.

Irodalmi eseménynyé avatta a Csokonai kör tegnapi felolvasó ülését Abrányi Emil, az országos nevű költő felolvasása. Bizony, szüknek bizonyult a Royal-szálló terme a nagy és előkelő közönség befogadására.

Mikor az érdekes arcu poéta megjelent a teremben, hatalmas éljenzés zúgott fel, a melynek lecsillapultával dr. Kardos Albert, a Csokonai kör titkára lépett elő és talpraesett beszéddel üdvözölte a költőt a Csokonai kör és Debrecen

közönsége nevében. Az üdvözlésre Abrányi meleg hangon válaszolt.

Legelőször dr. Pröbke Vilmos egyetemi magántanár ült a felolvasó asztalhoz és a velünk rokon karacsáj népről és hazájáról olvasott föl sikerült utirajzot, a melyet nagy érdeklődéssel hallgatott a közönség és melegen megtapsolt.

Ezután Huzella Irén, a debreceni szintársulat tagja szavalta el Abrányi Emilnek „A magyar nyelv” című örökszép költeményét. A kisasszony nagyon szépen szaval és az ő ajkán muzsika a magyar szó; ezt tapasztaltuk az este is. A szerző is szívesen tapsolta.

Az utolsó száma volt az estélynek Abrányi Emil felolvasása „Ujabb művek; vers és próza” címen. A felolvasás nagy élvezetet szerzett, különösen az irodalmi embereknek. Viharos tapsokkal jutalmazták érte a költőt, aki szép koszorút is kapott a Csokonai kör-től. Este a színházban diszeldadás volt. Utána pedig a Kaszinó éttermében lakoma volt az Abrányi Emil tiszteletére, amelyen a kiváló költőt számtalan pohárköszöntő keretében ünnepelték.

SZÍNHÁZ.

Ma, szerdán, december 16-án:

Simone.

Színmű 3 felvonásban.

HETI MŰSOR.

Csütörtökön: Simone, színmű. C. bérl.

Pénteken: Három pár cipő, énekes boh. A. bérl.

Szombaton: Dollár királynő, operett. B. bérl.

Vasárnap délután: Trapezunti hercegnő, operett.

Este: Nincs elvámolni valójá? boh.

Manfréd. Az a nagy érdeklődés, a mely Manfréd tegnapi ismételt előadása iránt megnyilvánult, jó részben szólott az illusztris fordítónak, Abrányi Emilnek, a költőnek, aki maga vezette be a drámai költemény előadását Byron hatalmas művének költői magyarázatával. Szintársulatunk is felhasználta a kedvező alkalmat, hogy Abrányi Emilt a közönséggel együtt ünnepelje. A függöny felgördülésekor virágokkal ékesített babérlantot nyújtott át Zilahy Abrányi Emilnek, hangsúlyozván, hogy a babér a költőé, a virág a költő művésze nevéé. A szép jelenet hatását még melegebbé tette a közönség tüntető lelkesedése, nagy tapsvihara, amely később az előadás során is több ízben felhangzott.

Műsorváltozás. A színházi iroda jelenti, hogy vasárnap délutánra tévedésből hirdették a Trapezunti hercegnő operett előadását, mert a Nagymama énekes vigjáték kerül színre.

Horváth Kálmán Szatmárt. A debreceni szintársulat egyik legjelesebb művésze, Horváth Kálmán holnap, csütörtökön este Szatmárt, Hevesi Béla szintársulatánál a Vig özvegy Daniló-jában fog vendégszerepeltetni. A jeles színész vendégszereplését megismétli vasárnap este, amikor a Varázskeringőben Niki hadnagy szerepét fogja játszani.

Karácsonyi előadások. Az idén a karácsonyi ünnepek péntek, szombatra esnek és így vasárnap a harmadik ünnepnap. E három nap alatt a szintársulat hat előadást tart. E hat előadásban minden válfaj képviselve lesz. Csütörtökön, 24-én, délután 3 órakor, az igazgatóság, ünnep előtt való délutánján, mint szokásban volt eddig is, most is gyermekelőadást tart. Ez alkalommal színre kerül Huszka regényes daljátéka: Tündérszerelmem. Ez a poétikus operette éppen alkalmas gyermekelőadásra.

A színházi iróna jelentése. Nincs elváromni valója? Ez a kacagtató, rendkívül piktáns bohózat lesz a Simone után következő premierje a színháznak.

Változatlan érdeklődés vezette tegnap is a közönséget, hogy az Uranus villamos-színházban Jézus születése, élete és halála című bibliai képeket megnézzék. Minden előadás alatt teljesen telt nézőtér áhitattal nézte végig ezt a hatalmas bibliai drámát, melyet 60 gyönyörűen színezett, hatásos, sőt könyvetek fakasztó jelenetekben mutattak be. Ezt az előadást még csak ma és holnap láthatja a közönség és pedig délután 4-től fél 6-ig, 6-tól fél 8-ig, fél 8-tól 9-ig és 9-től fél 11-ig a rendes helyárák mellett. A Jézus képet megelőzőleg bemutatásra kerül Karácsonyi álom, gyönyörű színes kép és Jeruzsálem, a szent föld.

Az iskolai osztályfőnökök figyelme. Az Uranus villamos színház igazgatósága a következő sorokat teszi közzé. Amennyiben az Uranus villamos színház igazgatósága a Jézus születése, élete és halála című híres oberammergau Passiójáték után készült s már eddig is sikereket elért hatalmas bibliai drámát még csak ma és holnap mutatja be, mert azt a vidék nagyobb színházainak adja kölcsönbe, ezért ma és holnap, csütörtökön délután 4-től fél 6-ig iskoláknak tart előadást 20 fillér kedvezményes belépő díj mellett, ha a növendékek csoportosan, tanáraikkal mennek. Felkértek tehát az összes iskolák osztályfőnökei, kik a növendékekkel ezen tanulságos bibliai képet megismertetni óhajtják, ezen kívánságukat ma délig az Uranus színháznál bejelenteni szíveskedjenek. Minden osztályból, ha legalább 50 tanuló jelentkezik, akkor 10-10 szegénysorsu tanuló díjazatul megtekintheti az előadást. Külön ifjúsági előadást megrendelés esetén bár mikor is rendez az igazgatóság a mai és holnapi nap folyamán, ha az idejekorán bejelentődik. Az iskolák részére a Jézus képen kívül Jeruzsálemi szentföld, 1 mozgó és 40 színesen vetített képpel és felolvasással kerül bemutatásra.

Aki meg akart halni. Vánkos szerelmes levelekből.

Egy szép leány regénye.

Lucskos, pocsétás és hideg éjszaka sötét fátyola sok mindent eltakar. A tragédiák végső jelenete rendszerint éjszakai-ként szokott lejátszódni. Megtört szívű, csalódott szerelmesek utolsó menedéke az éj, melynek sötét ölében számolnak le mindazzal, ami szomorúságba, bánatba és végső elkeseredésbe üzte őket.

Kirják Terus, egy karcagi feltűnő szépségű leány is csalódott szerelmesében. A csalódott szerelmek pedig a halált keresik. Kereste ő is. A nedves, pocsétás téli éjszakát választotta ki, hogy meneküljön az élettől, melyben annyi szenvedés, annyi szívbeli fájdalom volt osztályrésze. Szerelmese egy divatüzletben szolgált; kezdetben hitegette szerelmével. Rózsaszínű, illatos levelek érkeztek Terushoz. A levélben az örökszerelmek soha ki nem alvó lángjáról volt szó. Terus hitt a hazug leveleknek. Mint valami csodatevő talizmánt, őrizte azokat. Gyűjtögette halomszámra. És a rózsaszínű, illatos levelek között helyet foglalt imádjatja fényképe is, melyet a soha el nem muló szerelmek biztos jelének tekintett.

De Terus csalódott. Ugy, mint annyi sok más leány. Ősz volt éppen. Rózsás álmaira szomorú való cáfolt rá. Egy napon, midőn fölkereste imádjatját, az udvariasan tudomására adta, hogy viszonyukat meg kell szakítania.

— *Felejts el Terus* — mondta a leánynak.

De Terust annyira rabba ejtette a szerelm és béklyója annyira lebilincselte szegény szívét, hogy nem tudott felejtani. Hűségesen fölkereste tovább is hűtlen szerelmét, ki mind hidegebb és hidegebb lett hozzá.

— *Meghalok, ha nem szeretsz,* — mondta Terus epedve.

Szavai azonban süket fülekre találtak. Ez, mely naponta megisméltődött, nagyon elkeserítette a szegény leányt. Az elmúlt éjszaka egy rendőr a Vár utca egyik házána kapuja alatt egy tömeg fehérséget látott. Megnézte. Egy leány feküdt ott egy szál ingben, dideregve, sőt félig megmeredve. Feje alatt sáros, rózsaszínű levelek és egy levélbóhoz, melyben egy fénykép volt.

A rendőr megszánta a szegény leányt. Bevitte a rendőrségre, ahol életre keltették. Elmondta, sirva, szomorú történetét és hogy meg akart halni. Aztán . . . aztán következett a hivatalos eljárás:

Kirják Teréz, karcagi illetőségű, lakás és foglalkozás nélküli, illetőségi helyére toloncolandó.

Igy nyert megható befejezést Terus szerelmi regénye. Ő az álmok leánya, kit a zord valóság ugyancsak megkínzott. . .

UJDONSÁGOK.

Debreceni tájékoztató.

Főiskolai olvasóterem (Colégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. **Főiskolai anyakönyvtár (Collégium)** nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8-12. d. u. 3-6. **Főiskolai múzeum Collégium** nyitva vasárnap d. e. 10-12. **Városi múzeum (Hatvan-u. 23)** nyitva minden szombat d. u. 3-4. Vasárnap d. e. 10-12-ig. **Oskonai ereklyetár (Hatvan-u. 23.)** nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. **Gönczy tanszermúzeum (Hatvan-u. 23.)** nyitva minden szombat d. u. 2-4. Vasárnap d. e. 10-12. **Zenede Csepő-utca 20. — Tornasarnok, Peterfia-utca 76. Kéz ügyesítő műhely, Kereskedelmi iskola. Nyitva Szerdés Szombat d. u. 2-5. Síketéma tanintézet, Csepő-u. Vetőmag vizsgáló állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Dohány kísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Vegykísérleti állomás. (Pallagi gazdasági tanintézet.) Közkórház, Peterfia-u. végén, betegek d. u. 2-4-ig látogathatók. Női klinika, Attila-tér. Gyermekmenhely, Mester-u. végén. Margit fürdő telep, Peterfia-u. Vizgyógyintézet, A nagyerdőn, Dehánnyár, Attila-tér. M. A. V. műhely Állomás, István malom, Peterfia-u. Stern kefégyár r.-t. Vénkert, Falk kefégyár, Miklós-u. végén. Gebauer érekeperső gyár, Homokkert. Erőszakarmánygyár Margit fürdőtelep.**

Áthelyezés. Thury Endre dr. debreceni királyi ügyész a m. kir. igazságügy-miniszter ugyanabban a minőségben a nagyvárad kir. ügyészséghez helyezte át.

A zenekedvelők körének mai hangversenye iránt általános érdeklődés mutatkozik. A nagy közönség körében mind Szamosi, mind Stefániai művészete nagy várakozásokat van hivatva kielégíteni. A jegyek még korlátolt számban kaphatók Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében (Kossuth utca) és este a pénztárnál.

A debreceni kereskedelmi csarnok vigalmi bizottsága, kizárólag tagjainak szórakoztatására, tombolával egybekötött, nagy Szilveszter-estélyt rendez, a melyen a tombolán kívül igen érdekes mozgó színpad lesz. Miután ez estélyre meghívókat a rendező bizottság nem bocsát ki, ez uton kéri fel a kereskedelmi csarnok tagjait, hogy tájékoztatás végett e hó 28., 29-én az asztalok végett a főpincéernél levő iven előjegyezni szíveskedjenek.

Tegnap halottak. A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Nádházi Róza ref. 2 hónapos, Szabó fiu ref. 3 naps, Szabenyi Lajos ref. 38 éves, Forgács Imre ref. 2 éves, Barta Bálint ref. 49 éves, Feuer Ignác izr. 75 éves, öz. Tóth Sándorné ref. 77 éves. Na y Károly ref. 20 éves, Besenyei Lajos re 7

Második iparművészeti előadás. Az iparkamara és az országos iparművészeti társulat második iparművészeti előadása tegnap fényesen sikerült. Dr. Czakk Elemér, az országos nevé, kiváló iparművész tartott előadást „Izléshibák” címmel összehasonlította a modern, egészséges, művészi izlés alkotta műipari formákat a régi, izléstelen, agyoncifrázott, lélektelen torzításokkal. Rendkívül szellemes előadását művészi képek gazdag, vetített sorozata élénkítette. Különösen öröndetes, hogy az előadás során a képek közt egy kiváló, debreceni művész-fényképezőnek: Haranghy Györgynek is számos pompás képét élvezhettük, melyek a színes fényképezésnek valóságos műremekai. A közönség, mely az Uranus színház termét zsufolásig megtöltötte, a magas színvonalu és igen élvezetes előadásért hálás volt.

Gyermek-mese-délután. Már régebben és több ízben jeleztük, hogy a csütörtöki felolvasó-estéket rendező bizottság gondoskodni kíván az apró gyermekekről is s a télen nekik is rendez egy mese-délutánt. A bizottság most beváltja ezen ígétét s a jövő héten hétfőn délután megtartja a gyermekeknek kedves mese-délutánt. A rendezőség már összeállította a programot s néhány nap múlva a jegyeket is kibocsátja. A mese-délutánt a Bika szálloda disztermében tartják meg. Erre az alkalomra az elsőrendű ülőhelyek ára egy korona, a másodrendű ülőhelyek ára ötven fillér s az állóhely harminc fillér, a páholyok ára 4 korona lesz. A rendezőség szombaton teszi közzé a mese-délután műsorát s ugyanakkornap válthatók meg a jegyek Antalffy József könyvkereskedésében.

Halálozás. Polg. Besenyei Lajos, folyó hó 14-én, reggeli fél 6 órakor, életének 72-ik, özvegyiségének 9-ik évében, 1 évi betegség, de különösen 2 hetes súlyos szenvedés után elhunyt. Kedves halottunk hű tetemei f. hó 16-án, d. u. 2 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint a Liba kertben levő házunktól, a Nagytemplomban tartandó gyászima után a Kossuth utcai temetőbe örök nyugalomra tétetni. Mely végzettségétélre rokonainkat, barátainkat és jó ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Bánatos gyermekei: polg. Kovács Károly nejjével Besenyei Mariskával és gyermekeivel, Besenyei Juliska. Sógornéja: öz. Nosztrai Istvánné szül. Poroszlai Zsuzsánna gyermekeivel. Sógora: polg. Mórincz András nejjével Poroszlai Zsófiával és gyermekeivel. Nászasszonya: öz. Kovács Sándorné gyermekeivel. Valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer Károly temetkezési intézete rendezi.

Ráesett egy kutgém. Érkörtvélyes községből a tegnap délutáni gyorsvonattal beszállították Debrecenbe Kelemen Sándor 22 éves napszámot, kire tegnap délelőtt egy kutgém ráesett és jobb karját eltörte. A pályaudvarról a mentők bevitték a kózkórházba. — Állapota súlyos.

Lövöldöző postás. Nagy riadalmat keltett tegnap este a vasuti pályaudvaron Nagy István postai levélkézbesítő, ki mámoros állapotában lövöldözni kezdett és mindenkit lövéssel fenyegetett. A rendőrség megfékezte s eljárást indított ellene.

Öngyilkos vőlegény. Megirtuk, hogy Takács Bálint hajduhadházi fiatal gazdálkodó öngyilkosságot követett el. Most arról jött értesítés, hogy a fiatal gazdálkodó, ki egyébként vőlegény, nem öngyilkos, hanem szerencsétlenség áldozata.

* **Friss tengeri soronkívüli szállítása.** A debreceni kereskedelmi és iparkamarát, felterjesztésére értesíti a kereskedelemügyi m. kir. miniszter, hogy utasította az összes vasutigazgatóságot, hogy a friss tengeri október hó 15-től február hó végéig szállítás tekintetében ugyanolyan elbánás alá essék, mint azok az áruk, melyeknek gyors szállítása közérdeket képezvén s az üzletszabályzat 56. §-ának 4-ik bekezdésében foglalt rendelkezés alapján a vasutakon, midőn ennek szüksége felmerül, sorrenden kívül szállíttatnak.

* **A Debrecen-Homokkerti Ref. Olvasó-Egylet** december hó 20-án saját könyvtára javára a homokkerti óvoda helyiségeiben felolvasással, szavalattal és énekek egybekötött táncmulatságot rendez. Belföldi-díj személyenként 1 K 20 fill., család-jegy három személyre 3 K, a személy-jegyhez 1 üveg bor, a család-jegyhez 3 üveg bor járul ajándékképpen. A mulatság kezdete este 8 órakor. Jegyek előre válthatók: Patay József h. elnöknél Horváth gőzfűrészgár, ifj. Pesti János kereskedő Homokkerti, Szilágyi József kereskedő Homokkerti, Hegedüs János kereskedő Homokkerti, Marozsán Péter cipész mester Homokkerti, Kozma Lajos egyleti pénztárosnál és este a pénztárnál. Műsor: 1. Elnöki megnyitó. Tartja Nt. János Zoltán. 2. Monolog és cabaret-szám. Előadja Nádor Zsiga ur, a debreceni színház művésze. 3. Magyar dalok. 4. Szavalt. Tartja Bőszörményi Imre ev. ref. tanító.

* **Telefonösszeköttetés három szabolcsi községgel.** A nagyváradi posta- és távirada igazgatóság december hó 15-től kezdve a debreceni távbeszélő központot a Szabolcs vármegye dádai alsó járásával való szomszédos távbeszélő forgalomba bevonta, minek következtében az említett járás központjaival (ez idő szerint Büdsszentmihály, Tiszalök, Tiszapolgár) a debreceni előfizetők közül azok, kik a hajdumegyei törvényhatósági távbeszélő forgalomban részt vesznek, vagyis azért a 24 korona kapcsolási díjat fizetik, a jelzett időtől ezen forgalomba is beszélhetnek, míg azon előfizetők, kik a hajdu megyei törvényhatósági forgalomban nem vesznek részt és a nem előfizetők, csak a nyilvános állomásokról 5 percenként 1 korona díj ellenében beszélhetnek.

* **A jótékony nőegylet** kedves kötelességet teljesít akkor, amidőn hálás köszönetet mond mindazoknak, kik a most dec. 13-án lezajlott „cabaretjének“ fényes erkölcsi és anyagi sikerét előmozdítani szivesek voltak. Első sorban kedves szereplőinek, kiknek köszönhető a fényes erkölcsi siker, névszerint: Berger Mórioné, Debreceni Jenóné, Szász Adolfné, Karay Sándorné urasszonyoknak, továbbá: Bay Katica, Géressy Erzsike, Kovássy Eszter, Latinovits Edith, Ozory Vilma, Szalay Mártha, Somossy Kató, Szilágyi Ilus, Szabó Anica, Tüdös Ilona, Uher Amadil, Várady Rózsika, Kubay Mariska és Döre Ilonka urleányoknak. Zöldy Marci, Hajnal Arthur, Schenk István, Perczel Miklós, Dózsa István, Bogyó István, Fialka Géza, Ringenbach Gusztáv és Berger László uraknak. Perczel Karola urnőnek, ki a táncokat minden alkalommal oly fáradhatatlan buzgalommal, sok ötlettel s jó izléssel tanítja be s ezáltal a nőegylet ügyét mindig diadalra segíti. A jegyek buzgó s tapintatos elarúsításáért Molnár Ferenc urnak tartozik a nőegylet nagy hálával s végül Szele Lajos urnak, ki a rendezésben volt szives segítségnyújtója. Hasonlóképpen benső köszönetünket fejezzük ki Marenzi tábornok 18 korona, Zoltán Janosné 5 korona felülfizetésért.

* **Elveszett** egy fél éves, foxterier kutya, fehér szőrű, fekete pettyes, bal szemén fekete folttal, Bethlen utca 68. számú háztól. Megtaláló gazdag jutalomban részesül.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, ösmerősök, elhunyt térjem jóbarátai és a n. é. közönség azon tagjai, kik f. hó 13-án történt végtisztességtételen való megjelenésük és ravatalára helyezett koszorúkkal mérhetetlen mély fájdalomukat némileg enyhíteni szivesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket. Debrecen, 1908. december 15. Özv. Zátorszky Istvánné és gyászoló családom nevében is.

* **A debreceni lányok könyve I.** kötet megjelent. Ára csinos diszkrétésben 2 K. A t. előfizetőkét kérjük, hogy példányukat mielőbb vegyék át Antalffy József könyvkereskedésében, mert az érdeklődés oly nagy, hogy az első kiadás mielőbb elfogy.

* **Téli trükkök, keztük, harisnyák** legjobban beszerezhetők: Kontsek Kornél főtéri üzletében.

* **Karácsony előtt mi legyen a cél?** Aczél antiquáriuma és papirkereskedése, ahol mindenféle ajándékkönyvek gyermekek és felnőttek részére, ugyisint gyönyörű diszlelépapirok, emlékkönyvek, képeslap-albumok stb. stb. mesés olvasónak kaphatók. — Tessék próbát tenni. Kérem kirakataimat megtekinteni. Karácsonyi és új évi képeslevelezőlap ajándékok. Telefonszám 575.

* **Schaf János táncmester** az új tánc tanfolyamát az iparos osztály részére 14-én, hétfőn; a gazdálkodó ifjak részére 22-én, kedden nyitja meg. Karácsony mindkét napján estélyt rendez.

* **Karácsonyi és újévi ajándékok,** képeskönyvek, ifjusági iratok, levélpapírok, emlékkönyvek stb. stb. óriási választékban igen olcsó árakban kaphatók Hegedüs és Sándor könyv-és papirkereskedésében, Kossuth utca 11. Óriási választék gyönyörű karácsonyi és újévi levelezőlapokban. Kérjük kirakatainkat megtekinteni. Telefonszám 54. szám.

* **Téli keztük**et Schön Sándornál szerezzünk be. Debrecen, Piac utca 12 (Steninger ház).

* **1909. évre szóló naptár csinos kiállításban** 30 fillérért kapható lapunk kiadóhivatalában, vagy az elarúsítóknál.

* **Kugler cukorkák** eredeti csomagolásban 1 és fél kilogrammos eredeti fadobozokban, valamint színházi csomagokban kaphatók a Hegedüs és Sándor cégnél, Kossuth utca 11. Naponta friss szállítmány. Telefonszám 54.

* **A debreceni leszámoló bank** m. sz. (Piac utca 49. főpostával szemben) olcsó kölcsönöket folyósít.

* **Kardos László** Debrecen Kossuth u. 9. ajánlja különleges karácsonyi cikkei, szép, jó és olcsó kikészítésben. Továbbá tudatja, hogy az év végével szokásos alkalmi cikkek december 16-tól eladásra készülnek.

Andrássy Bécsbe utazott. Se akar mondani. Tarthatatlan a politikai helyzet.

Budapest, dec. 15.

Ma délután 5 órakor **Andrássy Gyula** gr. belügyminiszter **hirtelen Bécsbe utazott**, ahol két napig fog tartózkodni.

Kormánypárti körökből jövő hírek szerint **Andrássy kihallgatásra megy a királyhoz, akinél a fuzió, a bankügy és a katonai kérdések végleges megoldása dolgaiban tesz előterjesztést.**

Más forrás szerint, **Andrássy**, elutazása előtt **bejelentette Wekerlénél állásáról való lemondását**, aki azonban nem vette tudomásul. **Az alkotmánypárt és a kormány helyzete a függetlenségi párttal szemben teljesen tarthatatlan.** A kormány tagjai sem tiikolják, hogy helyzetük **megingott.** **Andrássy és a 67-es miniszterek az önálló bank kérdésének megoldása nélkül nem maradhatnak a kormányban.**

Szépen kezdődik a politikai karácsony...

TÁVIRATOK

Az angol király betegsége és a walesi herceg.

London, dec. 15. A walesi herceg a király betegsége óta nagyobb részt a kormányügyekben és hatáskörét előreláthatólag ezután még jobban ki fogják terjesztetni. A herceg ezután gyakrabban fog tartózkodni londoni palotájában és eddigi lakóhelyét a vidéken elhagyja és Londonban közelebb költözik. A buckinghami palota dolgozószobájában a trónörökös részére külön íróasztalt állítottak fel.

A bengáliai összeesküvés.

Kalkutta, dec. 15. A vizsgálatokból és letartóztatásokból kitűnt, hogy a bengáliai összeesküvés komolyabb és nagyobb kiterjedésű volt, mint eleinte hitték. Az összeesküvés kiválóan jól volt szervezve és propaganda-, pénzügyi-, katonai- és hírszolgálati osztályllyal rendelkezett.

Az elhegedült gyászinduló.

Szabadka, dec. 15. Tóczy István cigány-primás ma este szomorubbnál-szomorubb nótákat játszott a kávéházban. Egyszerre csak revolvert rántott és míg a banda tovább húzta, mellbe lőtte magát. Haldoklott, mikor a mentők a kórházba vitték. Az öngyilkosság oka: családi viszály.

Arat a halál.

Ujvidék, dec. 15. Sztratimirovics György osztrák tábornok, aki 1848-ban a rác fölkelést szervezte, 87 éves korában meghalt.

Bécs, dec. 15. Lichtenstein Rudolf herceg főudvarmester ma elhunyt.

Ungvár, dec. 15. Lányi Géza zeneszerző, a Blaha Lujza cimbalmosa hosszas betegeskedés után kisenvedett.

Osztálysorsjáték.

Budapest, dec. 15. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki: 70.000 koronát nyert: 121828. 25.000 koronát nyert: 16617. 15.000 koronát nyert: 4406. 3000 koronát nyertek: 79458 95513. 2000 koronát nyertek: 81317 104090. 1000 kor. nyertek: 19312 28165 5992. 500 koronát nyertek: 29797 43423 59651 63524 04351 94795 100453 107373 110863 123980. 300 koronát nyertek: 8147 9747 11119 12210 13764 14204 14424 21735 23706 24551 27152 28266 30925 33898 35576 37022 41166 14981 46477 48035 53845 62170 62702 66117 67094 70770 73228 75284 75513 78730 79317 81066 81735 84415 87499 96347 103305 104095 105546 108419 112065 115948 119872 120082 122808 123200 123758 124226.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Lőkötő cigány.** A debreceni törvényszék egy lőkötő cigány felett ült tegnap törvényt. A cigány, Horváth Balogh János, kit körözés után fogtak el. A vak-

merő fekete legény ez év június 10-én éjjel, a debreceni határban levő „Alizáló” csarda udvaráról egy 160 korona értékű lovat lopott. Majd pedig Ferenczi Gábor istállójába látogatott el, a honnan két lovat, melyek értéke hatszáz korona és egy kilencven korona értékű szekeret lopott. A veszedelmes, kóbor cigány bevallotta, hogy lopásaiban segítségére volt Szóke Makula Guszti, szintén kóbor cigány, kinek azonban nyoma veszett. A lókotó cigányt a bíróság jogerősen két évi börtönbüntetésre ítélte.

Véres gyűlés.

Mikor a téglási gazdák ülészeknek.

Törvényszéki főtárgyalás.

Téglás községben ez év május hó 21-én, az ottani gazdák birtokossági gyűlést tartottak, melynek szomorú vége lett és melynek utójátéka volt a tegnapi főtárgyalás a debreceni kir. törvényszéknél.

A téglási gazdák május 24-én, vasárnap a község háza tanácstermében gyűltek össze, hogy az ugarkérdést megvitassák. A vitaközéből heves szóváltás keletkezett, mely néhány pillanat alatt tettelegességgé fajult és Kemecei Bálint, ki több mint hetven éves, csakhamar vértől borítva, eszméletlen állapotban terült el a gyűlésteremben. Cs. Tóth Sándor gazda zsebkésével úgy összeszurkálta az aggyást, hogy ez életveszélyes sérüléseket szenvedett és csak a gondos orvosi ápolással lehetett életét megmenteni. Szintén súlyosan, de jóval könnyebben sérült meg a gazdák harcában Sz. Szabó Imre, Cs. Tóth Sándor kezétől. Id. Kemecei Sándor és Sz. Szabó Imre pedig id. Csécsi Sándort verték úgy el botokkal, hogy ennek sérülése is több, mint nyolc napig gyógyult.

A törvényszék Oláh Miklós dr. bíró elnöklésével tárgyalta a téglási harcias gazdák ügyét. Elsőrendű vádlott Cs. Tóth Sándor volt, kit a törvényszék fölmentett, mivel jogos önvédelmet látott abban, hogy a vádlott kését használta. Cs. Tóth Sándoron kívül még hárman ültek a vádlottak padján. Ezek: id. Kemecei Sándor, kit kétszáz korona fő- és husz korona mellékbüntetésre ítéltek; Sz. Szabó Imrét szintén pénzbüntetésre ítélte a bíróság és pedig ötven korona fő- és tíz korona mellékbüntetésre. A negyedik vádlott Kemecei Bálint volt, ki ellen a vádat elejtették. A kir. ügyész az elítelt két vádlott büntetésének súlyosbításáért, Révi Nándor dr. védő pedig enyhítésért felelőszett.

HIREK

A kilencedik szobor. Ma délelőtt 10 órakor adták át a király által a fővárosnak adományozott szobrok kilencedikét, a Verbóczy-szobrot a fővárosnak. A szobor, mely karrarai márványból készült és terméskőtalapzaton áll, másfél életnagyságú és a Kigyó tér balfeleli részét foglalja el. A jobb oldalra az utolsó szobor, a Pázmán szobor kerül. A szobor Donáth Gyula műve és 64000 koronába került. A szobor átadás nagy esendben folyt le, alig tudott róla valaki. Az átadást Romy Béla miniszteri tanácsos végezte, a főváros részéről Rózsavölgyi alpolgármester és Buzáth tanácsjegyző jelentek meg.

A végrendelet-hamisítók. Az elhunyt emberbarát Gelléri Szabó János végrendeletének meghamisítói ügyében teljes erejé-

jével folvik a vizsgálat. Kovács vizsgálóbíró a Losoncra ideszállított négy hamis tanút már kihallgatta. Ezek teljes beismerésbe vannak és részletesen elmondották, hogy Battikék fejéknél százezer korona jutalmat ígértek nekik, ha segítenek meghamisítani a végrendeletet. Ezzel szemben ugy Battik Sándor, mint Fülöp Gizella teljes tagadásban vannak. A hat vádlottat szembesítették is egymással, de a szembesítés teljesen eredménytelen maradt. Mára ismét tanú kihallgatások lesznek.

CSARNOK.

Reménytelen szerelem.

— Regény. —

(Folytatás.)

Egyre nyugodtabbá tette az a gondolat, hogy így mindent rendben hagy. Másnap már derűsebb arccal ült az asztalhoz és kedélyesebben beszélgetett a Rába családdal. Sőt az ő kívánsága volt, hogy egyszer már rendezzenek egy estélyt, amelyre a község és a környék intelligenciája, sőt a három tisztikarának érdemesebbjai is hivatalosak legyenek.

Csak természetes, hogy a szép asszony óhajta ellen sem Rába Zoltán, sem a felesége nem tehettek kifogást. Végre is ő az urnó, ő parancsol, ő rendelkezik, az történik, amit ő akar. Különben is az ő pénz-tára terhére történik.

Dehogy szóltak volna ellene. Sőt örvendeztek rajta, különösen pedig azért, hogy a szép özvegy borongós hangulata megváltozott, jobbkedvű lett, sőt mulatság után vágyik. Maguk között Rába Zoltán és a felesége foglalkoztak is a dologgal s tetszett nekik az idea.

— Így legalább, — mondta Rába Zoltánné, — változatosabb napok következnek. Az egyhangúságot, ami talán komorra tette Honát, izgalmas előkészületek váltják fel. Ezek majd lekötik a szép asszony figyelmét, jobb hangulatra keltik s a bizonyára szép és fényes mulatság nagyban hozzájárul, hogy Ilona ezúszon megviltozzék.

Meg is tették az előkészületeket. Napnap után a fényes estélyre készültek. Mentek a meghívók, jöttek az értesítések. Örömmel olvasták, hogy mindentelé milyen szívesen fogadták a meghívást s nem késtek válaszukban kijelenteni, hogy örömmel sietnek az estélyre.

(Folyt. köv.)

Ingatlanok forgalma.

Kupfer Jenő veszi a debreceni 755. sz. tjkvben foglalt Betlen utca 40. sz. házat és 2 hold 1150 négyszögöl ondódi földet Huszár Lajos és társaitól 15,000 K.

Oláh András és neje Turi Juliánna veszik a debreceni 509. sz. tjkvben foglalt Apafi uca 21. sz. házat Ori István és nejétől 3800 K.

Kis Istvánné Murvai Juliánna veszi a debreceni 9720. sz. tjkvben foglalt 2 hold 700 négyszögöl ondódi földet Kiss András-tól 2300 K.

Szikszay Albertné mint kiskoru Szikszay Sándor és Jenő gyámja veszi a pusztai ebesi 45. sz. tjkvben foglalt 22 hold 800 négyszögöl tanya-földet Hornyák Józseftől 26,000 K.

Ménos Gábor veszi a debreceni 8259. sz. tjkvben foglalt 7 hold 1100 négyszögöl ondódi földet Kertész Zsuzsanna Dajka Györgynétől 7600 K.

Hajdu István és neje Nyiri Zsuzsanna veszik a debreceni 2206. sz. tjkvben foglalt 1 hold 500 négyszögöl ondódi földet Barna Györgytől 1000 K.

Süveg Sándor mint kiskoru Süveg Béla és Jolán gyámja veszi a debreceni 2657. sz. tjkvben foglalt Késes utca 48. sz. házat Süveg Sándorné Nagy Esztertől 8718 K.

Forrás József és neje Tokai Juliánna veszik a debreceni 5606. sz. tjkvben foglalt Ajtó utca 8. sz. házat Bőr Sándorné Kis Sárától 25,000 K.

Id. Jobbágy Ferencné Szilágyi Juliánna veszi a debreceni 4610. sz. tjkvben foglalt Fazekas Mihály utca 5. sz. házat Kis Károlyné Kuczik Zsófiától 12,000 K.

Szabó József és neje Bakó Juliánna, veszik a debreceni 339. sz. tjkvben foglalt Pereces utca 24. sz. házat Birinyi Gábor és nejétől 13800 kor.

Neumann Lipót veszi a debreceni 6795. sz. tjkvben foglalt Simonffy-utca 38. sz. ház háromnegyed részét, Glück Herman és társaitól 12000 kor.

Áru- és értéktőzsde.

December 15.

Budapesti gabonátőzsde.

10 fillérrel olcsóbb áron elkelt (50 kilogrammonként) 6000 mm. buza.

Rozs 20, tengeri 5 fillérrel hanyatlott, zab változatlan.

A határidő-üzlet.

A mai határidőüzletben olcsóbb amerikai jegyzések következtében lanyha volt az irányzat és a gabonaművek árai 10-15 fillérrel hanyatlottak.

A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdete	Változás
Buza ápr. 1909.	1262	1255-1254
Buza október	1106	1101-1100
Rozs ápril	1043	1035-1034
Rozs októberre	946	941-939
Zab októberre	—	—
Zab április	868	866-865
Tengeri aug.	—	—
Tengeri május 1909	741	736-735

Budapesti értéktőzsde.

A mai előtűzésen a külpolitikai helyzet kedvezőbb megítélésére kezdetben szilárd volt az irányzat. A forgalomba került értékek árfolyamai barátságos hangulat mellett emelkedtek. A helyi piacok élénk érdeklődés mutatkozott a Leszámitoló bank részvényei iránt, melyek 4-5 koronával drágább áron kelték el. Az üzlet folyamán azonban elgyengült az irányzat s az értékek elvesztették árnyereségüket.

A ma végbement medro prolongatio gyors sima és változatlan elintéztést nyert.

Villamos ivlámpák

ugy részletfizetésre mint

KÖLCSÖN

kedvező feltételek mellett

FÖLDES SÁNDOR

világítási vállalatánál szerkeztethet be.

Telefon 210

Ivlámpák jókarban tartása és javítása.

Legjobb minőségű ivlámpaszén.

A Földes-féle

MARGIT-CRÉME

legjobb a világon, hatása csodás.

Gyersen és biztosan ható szer szepő-, máj- és bőrfoltok, kiütések, pattanások és mindennemű bőrbaj ellen. Pár nap alatt ifjítja és szépíti az arcot. Kapható mindenütt, Nagy tégely 2 kor. Kis tégely 1 korona. Készíti Földes Kelemen gyógyszer. Aradon. Főraktár Debrecenben; Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jéza és Jóna drog. Mihalevits Jenő, Muraközy László, Tóth Béla gyógyszerárban.

A közönség megtévesztését előző utánzásoktól ovakodjunk.

Apró hirdetések.

EGY gyermektelen házaspár házmasternek azonnal felvétetik, Miklós utca 21. 1267

Sertésölés elfogadtatik délelőtt, Csapó utca 22. sz. mézártszék. 1268

Disznóölésekre, névnapokra

ajálom sestetertit, martinkai, homoki fajoraim. Rizling, szilváni, közönséges fehér litorenként 24 és 28 kr. Hordó-vételnél helybeli vagy martinkai pincéből nagy árkedvezmény.

NAGY IMRE,
Árpád-tér 5.

Villamos világítást

legjobb anyaggal
legjutányosabban rendez be

Öldvári L.

debreceni első electrotechnikai gyár vállalat.
Kossuth-utca 1. Telefon 168 sz.

Mindenféle villamos felszerelési cikkek, csillárok, izzólámpák
nagybani raktára.

Kiadó üzlethelyiség.

Piac utca 72. szám alatti Ganz-féle részvénytársaság által bérelt nagy utcai üzlethelyiség, megfelelő nagy pinceraktárhelyiségekkel együtt a jelenlegi bérlő távozása miatt 1909. január 1-től kezdődőleg

bérbe adatik.

Értekezhetni Lukács Emil ügyvédi irodájában.

FESTŐISKOLA

Rajzó Miklós

festőiskolája

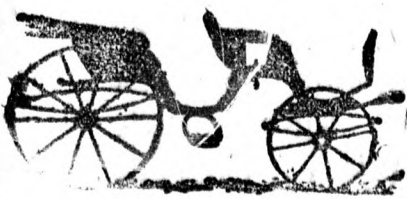
Piac utca 41. sz. a.

Hátul a kórhelyiségben megnyit.

Beiratkozásokat ugyanott elfogad
d. e. 9-12-ig, d. u. 2-4-ig.

FÁBIÁN LÁSZLÓ

kocsigyártó
Debrecen, Hatvan-utca 61.

Raktáron tart mindennemű új és régi gyártmányú ur-, hintó- és hajtó-kocsikat,
Régi kocsikat becsoról.
Mogorandókat gyorsan és legpontosabban cseréztél.
Javításokat elfogad.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrén) puhaságát, hirtettségét, fényességét, rugalmasságát, és megakadályozza a szárazságot. Az eldurvult, kirepedezett és szelkelytűtő arcot vagy kezet, a legelővőbb idő alatt fehérré s puhává teszi! Poudre alá is igen ajánlható!

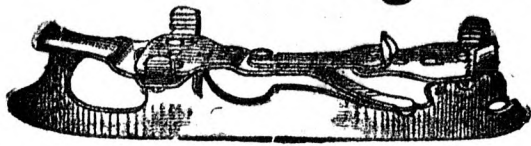
Hátán gyors és biztos! Egy üveg
Mint hirtető szor póráttal MOLLITERGIN
Teljesen fájdalommentes és ártalmatlan! Ára 1 kor.

Készítő helye s forgalmazó

Mihályovits Jenő gyógyszerész a „Kludy”-hoz
DEBRECENBEN,

Települési elnök, a Városi Tanács tagja.

Korcsolyák

leszállított árban kaphatók

1 pár Halifax . . . . . frt 1:10

1 pár Halifax nikelozott 2.—

1 pár Kondor 1:90

KOVÁCS GYULA

vasüzletében,

Bika szálloda mellett.

Ne vegyünk

holmi értéktelen osecsebecsét!

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék hölgyeknek: 3-6 vagy 12 pár izlésesen össze válogatott glace és svéd keksz.

Alkalmi ocassió ár

3 pár elegáns dobozban 4.— frt.

6 pár elegáns dobozban 7.50 frt.

14 pár elegáns dobozban 14.— frt.

SCHÖN SÁNDOR

kezi kőszet és orvosi műszertára

Debrecen, Piac-utca 12. (Stencinger-ház.)

Bosznay J. és Társa

Debrecen, Kossuth utca 5.
szőnyegházában

a nagy karácsonyi vásár megkezdődött.

Salon, ebédlő, hálószoba szőnyegek

meglepő jutányos árak mellett árusítatnak el.

Alkalmos ajándék cikkek: uttákarók, divánpárnák Gobelin képek stb

nagy választékban.

Donogán és Somlóssy

Debrecen, Kistemplomban r.

Kezdetét vette a nagy

„Karácsonyi vásár”

leszállított árban eladásra kerülnek

Selyem kelmék.

Női ruha szövetek.

Velezek.

Mindenféle maradékok a legolcsóbb árakon

1300 drb. karácsonyfa

érkezik szombatra, a „Korona” vendéglő udvarán lesz berakva viszont eladóknak nagy árengedmény.

Főnyereményt

szívesen jutatna minben kereskedő és iparos vevőinek és magának is, nem állván azonban ez hatalmában még mindég módjában van előzékenységet és figyelmességét bizonyítani és kárpótlás képpen 1 szép

naptárral 1909. évre

hű vevőinek és pártfogóinak kedveskedni. Mérlegelje és fontolja meg minden kereskedő és iparos mit nyerhet ezen csekély áldozattal és ha felhatározza magát és szép naptárakat üzletének cégevel olesó árban beszerezni óhajt forduljon mielőbb, mert már a tizenketedik órában vagyunk

MIHÁLY SÁMUEL

papírkereskedése és könyvnyomdájához
Debrecen, Piac-u. 30. — Telefon szám 106.

Goldstein Carolin

orvosilag elismert mellfűző műtermo
Debrecen, Piac-utca 61.

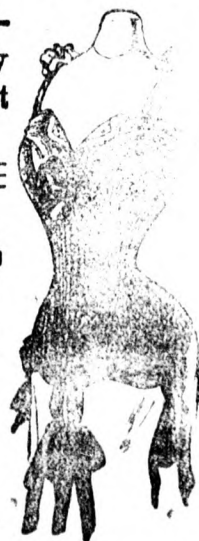
Mérték után rendelve bármint érzékeny alakra 6 óra alatt készit legkényelmesebb

midert

kitünő egyenestartókat.

Kirakatba készült fűzőket félárban adom.

Óriási raktár kész fűzőkben
legolcsóbb árakban

Apróhirdetések. LEVELEZÉS.

INTELLIGENS önálló fiatal ember komoly szándékból keres oly intelligens leányt ki pár ezer koronával rendelkezik fénykeppel ellátott levelek „Komoly” jelige alatt a kiadóba küldendő. Titoktartás becsületbeli dolog.

AJÁNLAT.

HALLO, telefon 488. 1 liter salon petrolenm 12 kr. csakis készpénz fizetés mellett. Vadásznál Varga utca 35. 1235

VIGYÁZAT! Telefon 488. 1 liter homoki fajbor 24 kr. 5 és 10 liter vételnél árengedmény. Vadásznál Varga utca 35. 1234

MODERN hajviseletekhez, drótbetétek, loknik, frizetek, krepek, hajfonatok, parókák jutányosan kaphatók Bocznán Ferenc fodrásznál, Hatvan utca 2. Kihullott haját veszek

SZALÁMI 1 kg. frt 1-20 kr. Glück, Péterfia-u.

FINOM fajalma kilója 15 krajcar Zápolya utca 8. szám.

HÁ nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. 1079

VIGYÁZAT! 1 liter salon petrolenm 12 kr., 1 klg. szilva 12 kr. 100 klg. vágott fa 120 kr. Darvas Miksa Teleki utca, sarok. 887

MODERN hálószoba fényezett mahagomi eladó. Szombathy, asztalos Nyil utca 135. 1209

HARISNYAKOTÓ IPAR VÁLLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Bemayás Emmánél Debrecen, Tizza palota. 9118

FÉRFI- női- és gyermek harisnyák nagy választékban, harisnyafejelés, színes és fehér himzés vállalat. Füstös Dezső előnyomda és női kézimunka üzletében Piac-utca 12. 699

A LEGDIVATOSABB blonok, alsó szoknyák kötények, női és férfi fehérneműek, zsebkendők, gallér védők, gyermek berliner kabátok, sapkák, fejkötők, lezállított árukon beszereshetők Márton Gyula divat és rövidáru üzletében Piac-u. 9. Bika szálló mellett. Ujharisnyák kötése és fejelések elfogadjának.

HASZNALT butorokat veszen, használt butorokat elad Tibainé Kossuthutca 41. sz. 1226

ÖZV. HAJDU Sándorné tenyér jónó Eötvös utca 56. sz. 2. ajtó. 1261

1 kiló aransárga mazsola 64 kr. 1 kiló beszniai szilva 12 kr. 1 kiló darált mák 48 kr. 1 kiló vékonyhaja dió 32 kr. Kertésznel Csapó-utca 7. 1263

A LEGSZEBB órák nagy választékban; óeska órákat becserelek; minden nemű órajavitást elfogadok: Zsiga Kálmán órás, Debrecenben, Csapóutca 24. Katonáknak és tisztviselőknak tizenöt százalékkal olcsóbb. 1264

NEGY szobas utcai lakás azonnal kiadó, ugyanott függő lámpák eladók Péterfia 70.

TEJES-TEJ kapható házhoz szállítva, tudakozható a Kortsek C. Üzletében. Bivajfej is.

EGYES...
pésze...
utca...

ELADO...
kezni lehet Csapó utca 71. érte-
1051

ELADO HAZ Bundi utca 12. szám. 9890

EGY jó forgalmu kávémérés halálozás miatt azonnal eladó. Értekezni Simonfy-utca 5. sz.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a „DEBRECENI UJSÁG” részére a kiadóhivatalban, Lamprecht-ház, Piac-u. 42

Karácsonyi ajándéku!

Legszebb órák,
legszebb ékszerek
nagy választékban

Kurián Gyula órás,

ékszerésznél
Debrecen, Piac-utca 42. szám.

Legdivatosabb brilliánt és gyémánt kövü ékszerek olcsó és szolid árban a legmegbízhatóbb bevásárlása

Pintér Gusztáv

ékszerésznél

Piac-utca tőtzsde mellett

Javítások gyorsan és legszolidabb árban, vidéki megrendeléseket azonnal teljesíték.

Fritsch Károly

Debrecen, Főter.

Ajánlja dusan felszerelt rakárát: fűszerek, likőrök, jamaikarumuk, orosz teák, tea süteményekben, karácsonyi díszek, színházi bonbonok, gyönyörű erdélyi almák, naponta friss vaj, a legszebb div örült mák, saját főzésű gyümölcs és szilva iz stb.

a legjutányosabb árakon.

LÁSZLÓ ZSIGMOND

ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
Telefon 558 sz.

SINGER

VARRÓGÉPEK

a leghasznosabb karácsonyi ajándékok.

A SINGER varrógépek a legjobbaknak bizonyultak. A SINGER varrógépek világában a legolcsóbbak.

SINGER Co.

varrógép részvény-társaság.
Debrecen, Piac-utca 79.

Olcsóbb lett a tűzifa.

A bécsi cég a kidöntött magfáit erdei ölenként, a cseré-erdőn há raktáranként 22 korona 40 fill. ölenként 24 korona 40 fillér, házhoz szállítva 32 korona.

A megrendelést az erdőn Krpan Balázs erdő-kezelőnél Kozma-féle tanya b/75. sz. Házhoz szállítást

Lovass Kálmán,

építés vállalkozónál Loránffy-u. 14. szám lehet eszközölni.

Krpan Balázs,

erdő-kezelő.

500 darab

BOA

Alkalmi vételek áruházában a főposta mellett.

SZÖRME KABÁT VÁSÁR!

Előnyös vétel folytán meglepő olcsó árban eladó. — Persianer, nerz, silskin, női kabátok, divatos faconu női és leány boák. Karácsonyi ajándéknak alkalmas himzet női ruhák 5 f. Selyem blouse 4 frt. Nyakkendők. Kemény kalap 3. Férfi-gallér 10.

500 darab

BOA

500 darab